

עין משפט

נר מצוה

י' א מ"י פ"ה מה'ל' ממרים ה' יד סמג
לאוין ריט טושי"ע י"ד סי'
רמא סעיף ה':

יח ב מ"י שם הלכה יד
ונכרז אלפס עוד
ציטמות פרק ז דף ה' והכי
גרס חזק ממסית ומדיח
שהרי אמהה תורה וכו' וכן
איתא בשאלומות בלק ס"ס
קלד חזק ממסית ומדיח
שהרי וכו':

י"ב ג מ"י שם הלכה ה סמג
שם טושי"ע שם סעיף א
צב"ה:

כ ד מ"י שם הלכה א
טושי"ע שם סעיף א:

כא ה מ"י שם הלכה ה
טושי"ע שם צבגיה:

כב ו מ"י שם הלכה א
(טושי"ע שם סעי' א):

כג ז מ"י פ"ט מהלכות
גניבה הלכה ז סמג
לאוין קנד:

כד ח מ"י שם הלכה ה
סמג שם:

כה ט מ"י שם ה"ל ז:

כו י מ"י שם הלכה ג:

כז כ ל מ"י שם ה"ל ד:

כח מו נ מ"י שם ה"ל ו:

כט ס מ"י שם ה"ל ג:

ל ע מ"י שם הלכה ו:

תורה אור **השלם**

- לא תאבה לו ולא תשמע אליו ולא תחוס עינך עליו ולא תחמל ולא תבסח עליו: דברים יג ט
- כי איש איש אשר יקלל את אביו ואת אמו מות יומת אביו ואמו קלל דמיו בו:
- ויקרא כ ט
- ותקלל אביו ואמו מות יומת: שמות כא יז
- כי ימצא איש גנב נפש מאהו מבני ישראל והתעמר בו ומכרו ומת הגנב ההוא ובערף דרו"ע מקרבה: דברים כד ז
- ונגב איש ומכרו ונמצא בידו מות יומת: שמות כא טז

פה:

שיבוץ הואי' וחייב במכה בו'.
הוי מצי למימר הואיל וכתיב

בעמך כדאמר לעיל צמקוים שצממך: **ומה** מכה אביו בו'. ואם תאמר מה למכה שכן צחקת תאמר צמקלל

דצסקילה וי"ל דהיא גופה ילפינן השתא דמכה אציו צסקילה מקל וחומר ממקלל ומיהו קשה לצסוק דיליף דמקלל לאחר מיתה חייב וילף ליה שלא נעשה צו שלא צעמך כצעמך ממקלל דחייב ציה לאחר מיתה ומכה פטור דצעין נפש כדרשין לעיל (דף פד:). עד דעציד חצורה: **איש איש** מה תלמוד לומר **איש איש**. פירשתי שלהי פ' ד'

מיתות (לעיל דף סו. ד"ה לרבות): **ושורו בישראל**. לאו לגמרי כישראל דשור של ישראל שנגח לשור של כותי פטור משום דקנסינן להו כדאמר צריש פ' ד' וה' (צ"ק דף לו:). ומיהו לגבי הכי הוי כישראל דשור של כותי שנגח לשור של ישראל תס משלם חצי נזק ומועד נזק שלם ושור של עובד כוכבים שנגח לשור של ישראל צין תס צין מועד משלם נזק שלם: **עד** שיכניסנו לרשותו. משום דכתיב ונמלא צידו ואע"ג

דצפ"ק דצבא מליעא (דף י:). גבי גט וגניבה מצריכין תרי קראי לרצויי דידו לאז דווקא דהוא הדין גגו חצירו קרפיפו דלמא כאן נמי יש שום רציוי ואפשר דאם הגציהו אפילו צרשות צעלים חייב כדאשכחן גבי גניבה צפרק מרובה (צ"ק דף עט: ושם) דתנן היה מושכו ויואל כו' אי נמי הכא דפטור ר' שמעון מכרו לקרוצים דצעין שיואלנו מרשות אחיו כ"ש דצרשות צעלים לא מהני כלל: מונמלא

ליה מאיש איש" דברה תורה כלשון בני אדם וליתני חומר במכה במבמקלל שהמכה עשה בו שלא בעמך כבעמך משא"כ במקלל קסבר^[א] מקשינן הכאה לקללה לימא הני תנאי כהני תנאי דתני חדא כותי אתה מצווה על הכאתו ואי אתה מצווה על קללתו ותניא אידך אי אתה מצווה לא על קללתו ולא על הכאתו סברוה דכולי עלמא כותים גירי אמת הן מאי לאו בהא קמפילגי דמר סבר מקשינן הכאה לקללה ומר סבר^[א] לא מקשינן הכאה לקללה לא דכ"ע לא מקשינן הכאה לקללה והכא בהא קמפילגי מר סבר כותים גירי אמת הן ומר סבר^[א] כותים גירי אריות הן אי הכי היינו דקתני עלה ושורו בישראל אלא שמע מינה בהיקישא פליגי ש"מ: **בתנאי'** יהגוב נפש מישראל אינו חייב עד שיכניסנו לרשותו רבי יהודה אומר עד שיכניסנו לרשותו וישתמש בו שנאמר ויהתעמר בו ומכרו הגונב את בנו רבי ישמעאל בנו של ר' יוחנן בן ברוקה מחייב וחכמים פוטריין גנב מי שחציו עבד וחציו בן חורין ר' יהודה מחייב וחכמים פוטריין: **גב'** ותנא קמא לא בעי עימור א"ר אחא בריה דרבא עימור פחות משה פרוטה איכא בינייהו 'בעי ר' ירמיה גנבו ומכרו ישן מהו ימכר אשה לעוברת מהו יש דרך עימור בכך או אין דרך עימור בכך ותיפוק ליה דליכא עימור כלל לא צריכא ישן דוגא עליה אשה דאוקמא באפי זיקא דרך עימור בכך או יאין דרך עימור בכך מאי תיקן ת"ר יכי ימצא איש גונב נפש מאחיו אין לי אלא איש שגנב אשה מניין ת"ל⁵ וגונב איש אין לי אלא איש שגנב בין אשה ובין איש ואשה שגנבה איש אשה שגנבה איש מניין ת"ל ומת הגנב ההוא מכל מקום תניא אידך⁶ כי ימצא איש גונב נפש מאחיו אחד הגונב את האיש ואחד הגונב את האשה וואחד גר ואחד עבד משוחרר וקטן חייב יגנבו ולא מכרו מכרו ועדיין ישנו ברשותו פטור מכרו לאביו או לאחיו או לאחד מן הקרובים חייב והגונב את העבדים פטור תני

דאוקמא צאפי ויקא. וכל כמה שהיא עבה מועיל יותר להגין בפני הרוח: אין לי אלא איש. כשהגנב צאפי: וגונב איש. ולא אשה וקרא קמא דלא קפיד לאנגז למיהוי איש דכתיב נפש הלכך אין לי אלא איש שגנב צין איש דין אשה דליכא דגנב הוי איש כחוב גונב נפש ואשה שגנבה איש דכתיב וגונב איש וגונב אפילו אשה גונבת משמע: **הגנב מ"מ**. וההוא דרשין ליה בצפריי [תפא דז] למעוטי גונב עצדו⁷: ועדיין ישנו צרשותו. צרשות הגננב עלמו שעדיין לא הכניסו גנב צרשותו: **פטור**. שהרי לא גנבו: **לאציו**. אציו של נגנב:

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

אלו הן הנחנקין פרק עשירי סנהדרין

מידי דהוס לאחר מיתא. דילפינן לקמן מקלל לאחר מיתה חייב. ואי"ת והתנן מכה לאחר מיתה פטור והכא מיחייב ליה אהכאה דקתני הכהו וקללו היינו טעמא דפטור מכה לאחר מיתה משום דצעין חצורה ולאחר מיתה ליכא חצורה דליכא נפש דנפקא ליה לעיל נפד:] מנפש חצורה וליהרג איכא חצורה דחי הוא

אלא דסופו למות: **בתנאי'** **שהמקלל לאחר מיתא חייב**. כדיליף בגמרא: **והמכה לאחר מיתא פטור**. דחצורה ליכא: **גב'** אציו ואמו קלל. קרא יתירה הוא דהא כתיב רישיה דקרא אשר יקלל את אציו ואת אמו: **מכה שעשה שלא צעמך כצעמך**. דגבי הכאה לא כתיב צעמך למעוטי שאינו עושה מעשה עמך. והאי תנא סבר לא מקשינן הכאה לקללה מפני המקרא המפסיק צינתים: לא חייב צו לאחר מיתא. דהא חצורה כתיב: **לרבות צם** טומטום ואנדרוגינוס: אין לי אלא אציו ואמו. שניהם יחד: אציו קינל ואמו קינל. צראש המקרא סמך קללה לאציו וצסוק סמך לאמו: עד שיפרט לך הכסוב יחדו. וכמו שפרט צחורש צשור וצחמור¹ מדפרט לך ש"מ דאי לא הוי יחדו הוה משמע שור לצדו וחמור לצדו והא אציו ואמו דרישא דרשין נמי או אציו או אמו וסיפא ללחמיו לאחר מיתה: **מומקנל אציו**. דואלה המשפטים י: ואידך. דמפיק לאחר מיתה מאציו ואמו קינל: **ולחמי נמי וכו'**. אמתניתין קאי דקתני זה חומר צמקלל מצמכה: **לימא הני תנאי'**. תנא דמתניתין דלא תנא חומר צמכה שעשה צו שלא צעמך כצעמך ותנא דצרייתא דלעיל דתנא ומה מכה שעשה צו: **גירי אסא סן**. מתחילתן גרים גמורים היו ועכשיו הרשיעו וישראל שאינו עושה מעשה עמך הוא וכי היכי דעל קללתו פטור על הכאתו נמי פטור: **גירי אריוס סן**. והרי הס כעובדי כוכבים גמורים: **אי סבי**. דטעמא דפטור משום דגירי אריות הן: היינו **דסנא עלא**. צתמיה. צהך מתני' דקתני אינו מצווה לא על הכאתו ולא על קללתו קמני ושורו כישראל שור שלנו שנגח את שורו ושורו שנגח שלנו תס משלם חצי נזק ומועד משלם נזק שלם ואילו דעובד כוכבים תנן² שור של ישראל שנגח שור של עובד כוכבים פטור ושל עובד כוכבים שנגח שור של ישראל צין תס צין מועד משלם נזק שלם: **בתנאי'** **שיכניסנו לרשותו**. דכתיב (שמות כב) ונמלא צידו ותניא צמכילתא³ ונמלא אין מציאה בכל מקום אלא צעדים צידו אין צידו אלא צרשותו וכן הוא אומר (צמדבר כא) ויקח את כל אלריו מידו: **גב'** **עמור**. שמוש: **גנבו ומכרו כשחא ישן מהו**. לקמן מפרש לה הצעיא: **מכר אשה לעזורה**. גנב אשה מעוברת ומכרה לעזורה שלא מכר הגוף שלה אלא שיהא עובד מכור: **דליא עימור**. לא צישן ולא צעובר: **דוגא עליוס**. דסמך עליו:

דאוקמא צאפי ויקא. וכל כמה שהיא עבה מועיל יותר להגין בפני הרוח: אין לי אלא איש. כשהגנב צאפי: וגונב איש. ולא אשה וקרא קמא דלא קפיד לאנגז למיהוי איש דכתיב נפש הלכך אין לי אלא איש שגנב צין איש דין אשה דליכא דגנב הוי איש כחוב גונב נפש ואשה שגנבה איש דכתיב וגונב איש וגונב אפילו אשה גונבת משמע: **הגנב מ"מ**. וההוא דרשין ליה בצפריי [תפא דז] למעוטי גונב עצדו⁷: ועדיין ישנו צרשותו. צרשות הגננב עלמו שעדיין לא הכניסו גנב צרשותו: **פטור**. שהרי לא גנבו: **לאציו**. אציו של נגנב: **תני**

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877

תמונה של אדם המכה את אביו, מהמחזור של ספר שו"ת, שנת 1877